

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

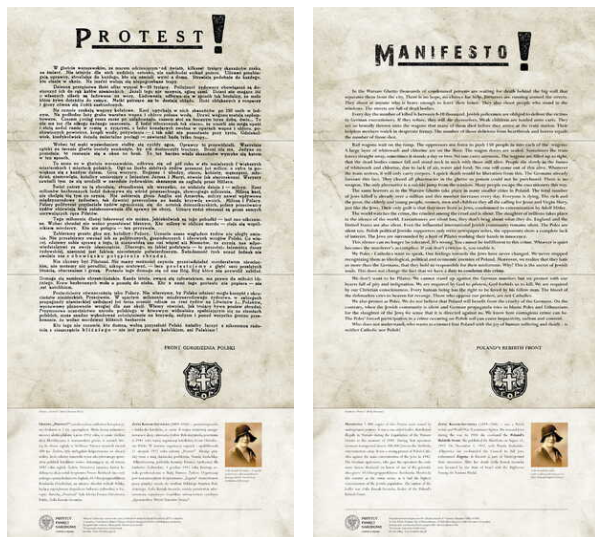
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/93345,Odezwa-Protest-Zofii-Kossak-Szczuckiej-zapoznaj-sie-materialem-edukacyjnym-IPN-G.html>
2023-06-03, 23:06

Odezwa „Protest!” Zofii Kossak-Szczuckiej - zapoznaj się materiałem edukacyjnym IPN Gdańsk

Ulotka w dwóch wersjach językowych została opracowana w związku z Narodowym Dniem Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką.

Odezwa „Protest!” została wydana nakładem konspiracyjnej drukarni w 5 tys. egzemplarzy. Miała formę jednostronicowej ulotki-plakatu. Latem 1942 roku, w czasie wielkiej akcji likwidacyjnej w warszawskim getcie, w ramach której do obozu zagłady w Treblince Niemcy wywieźli niemal 300 tys. Żydów, była nielegalnie kolportowana na ulicach stolicy.

Treść odezwy stanowiła wyraz zdecydowanego sprzeciwu polskich katolików wobec dokonującej się od wiosny 1942 roku zagłady Żydów. Niemieccy oprawcy, którzy ludobójczej akcji nadali kryptonim Einsatz Reinhardt (na cześć jednego z pomysłodawców Zagłady, SS-Obergruppenführera Reinharda Heydricha), na miejsce zbrodni wybrali Polskę, będącą największym skupiskiem ludności żydowskiej w Europie. Autorką „Protestu!” była liderka Frontu Odrodzenia Polski, Zofia Kossak-Szczucka.

Zofia Kossak-Szczucka (1889-1968) – powieściopisarka i działaczka katolicka, w czasie II wojny światowej zaangażowana w akcję ratowania Żydów. Była inicjatorką powstania w 1941 roku tajnej organizacji katolickiej Front Odrodzenia Polski. W imieniu organizacji napisała i opublikowała 11 sierpnia 1942 roku odezwę „Protest!”. Miesiąc później wraz z inną działaczką podziemia, Wandą Krahelską-Filipowiczową, powołała Komisję Pomocy

Spółecznej dla Ludności Żydowskiej.

4 grudnia 1942 roku Komisja została przekształcona w Radę Pomocy Żydom. Organizacja pod konspiracyjnym kryptonimem „Żegota” (wymyślonym przez pisarkę) weszła do struktur Polskiego Państwa Podziemnego. Zofia Kossak-Szczucka została pośmiertnie uhonorowana najwyższym izraelskim odznaczeniem cywilnym „Sprawiedliwy Wśród Narodów Świata”.

Przeczytaj treść odezwy po polsku i angielsku! (do pobrania).

Wysłuchaj odezwy „Protest!” w wykonaniu dziennikarki Radia Gdańsk red. Iwony Demskiej.

PLIKI DO POBRANIA

[Odezwa „Protest!” \(pdf, 8.67 MB\) 20.03.2020 11:00](#)